

Leánykereskedés, leányvédelem.

A művelt országok társadalmi elfajulásainak folytonos szaporodásával és öregbedésével lépést tart azok lehető megelőzésének és gyógyításának igazán tiszteletet érdemlő igyekezete is. Ha e bajok azután a nemzetköziség jellegével bírnak, akkor a társadalmak kellő érzékkel bíró elemei az egyes országok határain túlterjedő szövetségbe sietnek lépni egymással. Ez eleinte állandó szervezet nélkül koronkint, később pedig egyetemes szervezkedés útján rendszeresen történik. Egy nemzetközi összejövetelről és egy nagy nemzetközi intézményről kívánok ez alkalommal megemlékezni, melyek mindegyike fővárosunkban, és pedig csak a múlt hetek folyama alatt adott életjelt magáról.

A szégyenletes leánykereskedés oly mérveket öltött már világszerte, hogy annak a társadalmak legszentebb érdekeit veszélyeztető kinövéséi ellen, mint a legtöbb nyugati és közép-európai államban, nálunk is alakult újabban egy külön egyesület, mely ebbeli érdekeinket nemcsak az ország területén, hanem ott, ahonnan azokat most a legnagyobb veszély fenyegeti, a külföldön is megvédeni törekszik. Ennek az egyesületnek meghívására jött el hozzánk az angol egyesület ősz titkára, Mr. Coote, és tartott a leánykereskedés ellen egy oly beszédet, mely tapintatos kímélete daczára valóságos philippika volt az ügy és különösen a mi erélyesebb közreműködésünk érdekében. Október hó 14-én a nevezett magyar egyesület az ő meghallgatása végett Székesfehérvár ékes szavú püspökének elnöklése mellett gyűlést hívott egybe, melynek a leánykereskedés elleni küzdelem ügyének mai állásáról szóló jelentés is napirendjére volt tűzve.

Nem ezen gyűlésnek a napilapokban is olvashatott lefolyásáról kívánok én későn beszámolni, hanem azokat az alapeszméket akarom szóvá tenni, melyek az egész mozgalom vezetőgondolatait képezik.

Az önfentartással csaknem egyenlő erejű fajfentartási ösztön számtalan téves lépésre és bűnre ragadja az emberiséget. E hatalmas ösztön érvényesülésének szabályozása próbára teszi az emberi bölcseséget. Annak hiányai és hibái valószínűleg mindig lesznek, de technikailag minél műveltebb a társadalom, ezek annál nagyobb visszaéléssé fajulhatnak. Valóságos fehér rabszolgakereskedés kapott lábra napjainkban, mely jól jövedelmez, ezért a legnagyobb büntetések kockázatával is vakmerőn szembeszáll. A társadalom legaljasabb elemeit a nagy haszon egyébként könnyű megszerzése kecsegteti. Mindig van, ha nem itthon, de világszerte, aki áruikat megveszi, mivel a magyarországi nagy fajkeveredés hazánkat az emberi és különösen a női szépség termékeny talajává tette. Ez az áru, melynek más világrészekben is kedvelt jegye a »hungara«, fájdalom, mindig is kapható, két okból. Először, mivel – magunk közt elmondhatjuk – a mai társadalmi lazább felfogást fiatal leányaink egy jó része sem utasítja el magától. Másodszor, mivel a társadalom a jobb elemeket sem tudja a tévedések egyik legborzasztóbbikának útjától visszatartani!

Ezért történt az, hogy sok más irány mellett ebben is rossz hírünk keletkezett világszerte. Pedig korántsem vagyunk oly rosszak, mint hírünk. Nem igaz, hogy a nemi erkölcs telenség nálunk lényegesen nagyobb lenne, mint másutt, és nem igaz, hogy semmi sem történt volna annak korlátozása érdekében, főleg az állam részéről. Mindkét irányban a kulturális gőg mai öntelt, de elég hibával is telt matadorjai, a

németek vádoltak be bennünket a művelt világ előtt a jövő évben tartandó madridi leánykereskedési congressust ez ősz eiején előkészíteni hivatott bécsi nemzetközi értekezleten. Szerencsére a magyar állam és társadalom kellően volt ott képviselve s az igaztalan rágalmakat és igazságtalan lealázó következtetéseket jórészt megfelelő határok közé szoríthatták vissza. Hölgyek és urak megállapították részünkről, hogy a leánykereskedésre vonatkozó büntetőjogi rendelkezések a korábbi nemzetközi megállapodásokhoz képest idejében szigorítottak. Igaz, hogy külön hivatalt, bureaut a leánykereskedés hivatalos ellenőrzésére nem létesítettünk, mint a többi államok, és ennél fogva azokkal e célból elég hatályosan nem működhattunk közre. De azért rendészeti közegeink fokozott tevékenységet fejtenek ki ez irányban. A leánykereskedőket nagy számmal kerítik kézre és különösen a határrendőri állomások felállítása óta igen sok vakmerő kísérletnek állják útját. Megállapították azt is, hogy mióta a kivándorlás ellenőrzése céljából újabb idevágó törvényeink értelmében az útleveleket jobban kezelik, kiderült, hogy a »hungara« neve alatt a tengereken túl is forgalomba hozott áruk eredete nem is túlnyomólag magyar, hanem oláh, szerb, horvát és balkáni. Adatokkal bizonyítván ezt be, a nemzetközi értekezlet kénytelen volt kimondani, hogy Magyarország kivétetik azon államok sorából, melyek a leánykereskedés forrásainak nevével bélyegezvék meg.

Mr. Coote úgy látszik már tekintettel erre mondotta, hogy tiltakozni kell azok bűne ellen, akik kiskorúak testét, lelkét aljas önzésből megrontják. Ez a tiltakozás különösen fogékony szívekre fog találni Magyarországon, amely nemcsak a közszabadságnak, hanem az egyéni szabadságnak is classicus földje. Nem állítja, hogy a veszély éppen itt nagyobb, mint másutt, bár a magyar nők méltán magasztalt szépsége könnyen érthető teszi, hogy ez a baj itt is nagyon elharapódzott. Régente a hódító ellenség vitte szomorú rabságba a szép magyar asszonyokat; ma lelketlen kufárok viszik ki a magyar leányokat idegen földre erkölcsi rabszolgaságba. ígérnek nekik biztos állást, kényelmes megélhetést, tisztet keresetet és romlásba viszik őket. Ismételve hangoztatja, hogy ez a veszedelem nem speciális magyar baj; világszerte felismerték annak fenyegető voltát. Nemzetközi szervek alakultak hathatós leküzdésére, de ezek csak a nemzeti szervek vállvetett munkájával érhetnek célra. Bizalommal fordult a magyar lelkesedéshez, amely meg fogja teremteni itt is a megfelelő közegeket. E várakozás úgy látszik nem lesz hiú, mert az említett nagy gyülekezet előkelő tagjai a hallottak fontosságának tudatától voltak áthatva, és mert át kellett annak elsőrendű jelentőségét is érezniök, hogy nemzetünknek jó hírneve nem az utolsó köz-

kincs, melynek megőrzéseért azt a csekély áldozatot pénzben, de főleg tevékenységben, mely nélkül a lelkesedés mitsem ér, valóban érdemes meghozni.

Mindjárt meg is tudhatták a jelenvoltak, hogy mi a teendőjük. A magyar egyesületet a leánykereskedés ellen támogatniok kell s annak megbízásait el kell fogadni. Lépjenek összeköttetésbe a művelt világ társadalmi hasonczielú központjaival s a kormányt és törvényhozást sarkalják, hogj^ ezek a maguk részéről is mindent megtegyenek, ami a társadalmi cselekvőséget igazán hatályossá és sikeressé alakíthatja.

De készülni kell a most már ötödik, a maridi nemzetközi leánykereskedés elleni congressusra is, mely a jövő évben tartatik meg, hogy ott nemzetünk a világ színe előtt mindenképp tisztességesen megállhassa helyét.

De ez sok munkát kíván. Nem is elég csupán törvényhozási, vagy hatósági intézkedéseket tenni, hanem a magyar társadalomnak is kitartó és szeretetteljes munkásságra kell elhatároznia magát.

És ez az a pont, ahol a leggyengébbek vagyunk. Meggyőződhattünk erről a szóban levő összejövetel után két nappal később, midőn az »Union Internationale des Amie de La Jeune Fille« két központi kiküldötte: a neuchateli központi nemzetközi iroda alelnöknője és a svájczai osztály tiszteletbeli elnöknője jártak nálunk, hogy intézményeikkel alaposabban megismertessenek minket és a hathatós közreműködésre szólítsák fel jobbainkat.

Ennek a nemzetközi egyesületnek feladata, hogy az annyi kísértésnek, csábnak és mindenféle társadalmi és forgalmi veszélynek kitett fiatal leányokat az erkölcsi védőkészülékek és intézmények egész rendszerével vegye körül – nemzetiségi, felekezeti és foglalkozási különbség nélkül. Annak minden oly hölgy tagja lehet és működésében részt vehet, a ki a nemzet jövőjének egyik zálogát, a leányvilág erkölcsi javát óhajtja és azt előmozdítani is kész. Az ilyenekből alakult ez egyesület, melynek minden művelt országban már is több mint 12.000 tagja van, akik a fiatal leányok iránti szeretetből azok erkölcsi tisztaságát fontos, elsődrendű, nagy társadalmi czélnak tekintik. Hat nemzeti bizottsága van, amelyek 1882-től 1906-ig alakultak. A német nemzeti bizottságnak 6.525, a svájczinak 1.952, a francziának 1.580, a németalföldinek 800, az olasznak 449, az angolnak 129 tagja van. Nálunk még ilyen bizottság nem alakult s azok száma, akik beiratkoztak, sem több 27-nél. Pedig fiatal leányaink világszerte való megvédésének egy oly hatalmas társadalmi hálózatával van itt dolgunk, melyhez nem csatlakozni igen nagy hiba lenne. Hiszen az említett 12.000 tag 46 országnak 3.500 különböző forgalmas helyén

folytat odaadó és sikeres tevékenységet, hogy az idegenbe elvetődött fiatal leányok gyámolói, az illető országok hatóságainál és társadalmi szerveinél közbenjárói, szószólói, tettel és tanácscsal minden irányban támogatói legyenek.

E végből őket a tagok névjegyzékével, jó és hasznos intelmeket magukban foglaló könyvecskékkel, a leányotthonok lakcímeivel látják el, hogy azok az élet minden körülményei közt hathatós segedelemért fordulhassanak az egyesület közvetlen jótékony befolyásához. Gondoskodik elhelyezésükről is, továbbá a vasutakon, azok állomásain, munkáságuk közben és munkanélküliségük ideje alatt folyton védőszárnyai alatt tartja őket.

Ma midőn mind több és több jó család gonddal nevelt leányai kénytelenek a kereső munkára a házon és igen gyakran a hazán kívül is vállalkozni, az ily szervezet áldásos volta kézzelfoghatóan világos. Gyönyörű eredmények szólnak megokoltsága mellett. A társias és emberies nemzeti közműveltségnek és annak révén a nemzetközi érintkezésnek az ily alakulatok valósággal legremekebb virágai közé tartoznak.

Nálunk az ilyenek becsét már szélesb körökben fel tudták fogni. Nem is szükséges e részben magunknak ujat alkotnunk. Teljesen elég, ha azokhoz csatlakozunk, akik, midőn saját érdekeiket szolgálják azzal, ha szervezetüket hozzánk is kiterjesztik, bennünket egyúttal minden előnyeinek egész teljességével megkínálnak.

Az *ilyen* nemzetköziséget nem lehet elég melegen ajánlani.

Gaal Jenő.